

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľiek: 1/ **R. D.**, bytom N.X., B., 2/ **M. M.**, bytom R.X., B., 3/ **A. L.**, bytom L.X., B., a 4/ **PhDr. H. H.**, bytom S.X., B., proti odporcom : 1/ **H.M.S.R.B.**, P.X. a 2/ **S.P.F. B.**, B.X., o **určenie neplatnosti uznesenia Národného výboru v B. č. 19 VIII-1946 z 19.07.1946 o konfiškácii majetku**, ktorá vec sa viedla na Okresnom súde Bratislava IV pod sp.zn. 22 C 147/2006, o dovolaní navrhovateľiek proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. januára 2008 sp.zn. 3 Co 265/07, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a** .

Odporcom nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava IV (súd prvého stupňa) uznesením z 3. mája 2007 č.k. 22 C 147/2006-53 zastavil konanie o návrhu na začatie konania, ktorým sa navrhovateľky domáhali, aby súd určil, že je neplatné uznesenie Národného výboru v B. z 19. júla 1946 č. 19 VIII-1946, ktorým bol majetok A. E. D. dňom 30. október 1945 prehlásený za konfiškovaný. Rozhodol tak podľa § 104 ods. 1 O.s.p. prvá veta O.s.p. majúc za to, že je tu taký nedostatok podmienky konania, ktorý súd nemôže odstrániť. Prejednaniu danej veci totiž bráni prekážka už začatého konania. Navrhovateľky na Okresnom súde Bratislava I už podali rovnaký návrh. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

Krajský súd v Bratislave (odvolací súd), konajúci o odvolaní navrhovateľiek, uznesením z 31. januára 2008 sp.zn. 3 Co 265/07 potvrdil odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa. Odporcom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení svojho

rozhodnutia uviedol, že súd prvého stupňa správne zastavil konanie z dôvodu litispendencie. Uviedol, že navrhovateľky uplatnili ten istý nárok aj na Okresnom súde Bratislava II a Okresnom súde Bratislava I. V konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 7 C 28/2006 súd návrh rozsudkom zo dňa 5.12.2006 zamietol. Zo spisu nevyplýva, že by predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť. Nebolo skončené právoplatne ani konanie vedené na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 14 C 251/05. Vo všetkých uvedených konaniach vystupujú tí istí účastníci a je rovnaký aj predmet konania.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu navrhovateľky podali dovolanie, ktoré odôvodnili dovolacími dôvodmi podľa § 241 ods. 2 písm. a/, b/, c/ a „d/“ O.s.p., „najmä v zmysle § 88 písm. h/ O.s.p.“. Na odôvodnenie dovolania uviedli, že závery odvolacieho súdu nie sú správne, pretože „nepodali návrh na ten istý súd ohľadom tých istých nehnuteľností“. Na Okresnom súde Bratislava IV podali návrh na začatie konania len ohľadne tých nehnuteľností, ktoré sa nachádzajú v katastrálnom území, ktoré je v obvode tohto súdu, „t.j. v zmysle ust. §-u písm. h/ O.s.p.“. Tak isto postupovali ohľadne nehnuteľností nachádzajúcich sa v obvode Okresného súdu Bratislava I a Okresného súdu Bratislava II. Navrhli napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť „I. súdu ako vecne príslušnému na ďalšie konanie“.

Odporcovia sa dovolaniu navrhovateľiek nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podali včas účastníčky konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), skúmal najskôr, či je tento opravný prostriedok vôbec prípustný, pretože podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu len pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 O.s.p.). Proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo uznesenie súdu prvého stupňa potvrdené, je dovolanie prípustné vtedy, ak v ňom odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) alebo uznesenie o uznaní

(neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa a vo svojom uznesení nevyslovil, že je proti nemu dovolanie prípustné. V danej veci nejde ani o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia a ani o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 O.s.p.), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným). Sústredil sa pritom na skúmanie, či konanie súdov nižších stupňov nie je postihnuté vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p., t.j. či ich postupom a rozhodnutím sa navrhovateľkám neodňala možnosť konať pred súdom. O takú vadu by totiž išlo vtedy, ak by súd zastavil konanie, hoci pre také rozhodnutie tu neboli podmienky. Dospel ale k záveru, že konanie súdov nižších stupňov nie je takou vadou postihnuté.

Prekážka prv začatého konania (litispendencia), ustanovená v § 83 O.s.p., bráni tomu, aby na súde (súdoch) v Slovenskej republike prebiehali dve konania, prípadne viac konaní v tej istej veci. Totožnosť vecí je daná pri zhode predmetu konania, skutkových okolností, z ktorých sa uplatnené právo vyvodzuje, a identitou účastníkov konania. O prekážku litispendencie nejde, ak chýba čo len jeden z uvedených znakov totožnosti vecí. Litispendencia je procesnou prekážkou konania, ktorú musí súd z úradnej povinnosti odstrániť, a to bez zreteľa na to, kedy túto prekážku zistí, alebo kedy táto prekážka vznikla. V takom prípade konanie vždy zastaví podľa § 104 ods. 1 O.s.p. (spravidla zastaví konanie o návrhu, ktorý bol podaný neskôr).

Návrhom na začatie konania, o ktorom sa viedlo dovolacím súdom preskúmané konanie Okresného súdu Bratislava IV vedené pod sp.zn. 22 C 147/2006, sa navrhovateľky domáhali, aby súd určil, že je neplatné uznesenie Národného výboru v B. z 19. júla 1946 č. 19 VIII-1946, ktorým bol majetok A. E. D. dňom 30. október 1945 prehlásený za konfiškovaný. Takého istého určenia sa navrhovateľky domáhajú návrhom na začatie konania podaným 28. decembra 2005 na Okresnom súde Bratislava I, o ktorom uvedený súd koná pod sp.zn. 14 C 251/05. Rovnakého určenia sa naostatok navrhovateľky domáhali návrhom, o ktorom Okresný súd Bratislava I konal a rozhodol (zatiaľ neprávoplatne) rozsudkom z 5. decembra 2006 č.k. 7 C 28/2006-32. Je tu teda skutočne prekážka už začatého konania (začatých konaní), ktorá bráni tomu, aby o tej istej veci prebiehalo ešte aj preskúmané konanie sp.zn. 22 C 147/2006. Odvolací súd preto rozhodol napadnutým rozhodnutím správne, ak potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa o zastavení konania pre existenciu prekážky už začatého konania.

Nie je možné prisvedčiť dovolacej námietke navrhovateľiek, že „nepodali návrh na ten istý súd ohľadom tých istých nehnuteľností“, t.j. že na súdoch prvého stupňa podali návrhy len ohľadne tých nehnuteľností, ktoré sú v obvode pôsobnosti tohto ktorého súdu, „t.j. v zmysle ust. §-u písm. h/ O.s.p.“.

Ako už bolo vyššie uvedené, totožnosť vecí, ako predpoklad vzniku prekážky litispendencie, je daná pri zhode predmetu konania, základu uplatneného nároku a identitou účastníkov konania. Predmet konania je vymedzený petitom návrhu na začatie konania a základ uplatneného nároku je určený skutkovými okolnosťami, ktorým je petit zdôvodnený. Navrhovateľky v návrhoch na začatie konania vyvodzovali základ nimi uplatneného práva z tých istých skutkových tvrdení a domáhali sa toho istého (jediného) výroku; petty návrhov na začatie konania nečlenili podľa toho, kde sa jednotlivé nehnuteľnosti nachádzajú (čo by vzhľadom na predmet konania – o určenie neplatnosti celého uznesenia Národného výboru v B. - nebolo naostatok ani dosť dobre možné).

Prípustnosť dovolania v predmetnej veci napokon nie je možné vyvodiť ani z „inej vady“ (neuviedenej v § 237 O.s.p.), tvrdenej v dovolaní. Pre iné než v ustanovení § 237 O.s.p. uvedené vady rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania dovolanie totiž nie je prípustné. Takáto vada môže byť právne významná len pri inak prípustnom dovolaní.

Vzhľadom na to, že dovolanie navrhovateľiek nie je v danej veci prípustné, dovolacie konanie sa obmedzilo iba na fázu zisťovania podmienok prípustnosti dovolania a nemohlo pokročiť do ďalšej fázy, t.j. preskúmania vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia.

Pokiaľ navrhovateľky odôvodňujú svoje dovolanie aj dovolacím dôvodom podľa § 241 ods. 2 písm. „d/“ O.s.p., dovolací súd poznamenáva, že zrejme uniklo pozornosti ich zástupcu (advokáta), že novelou vykonanou zákonom č. 353/2003 Z.z. účinnou od 1. septembra 2003 bolo z § 241 ods. 2 O.s.p. vypustené písmeno c/ („rozhodnutie vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní“) a doterajšie písmeno d/(„rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci“) bolo označené ako písmeno c/.

Z týchto dôvodov bolo potrebné dovolanie navrhovateľiek odmietnuť podľa § 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

V dovolacom konaní odporcom vzniklo právo na náhradu trov konania proti navrhovateľkám, ktoré úspech nemali (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd im ale napriek tomu náhradu trov konania nepriznal, pretože v dovolacom konaní im žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 18. júna 2008

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: